

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASI
JOQARI BILIMLENDIRIW, ILIM HÁM INNOVACIYALAR MINISTRILIGI**

**ÁJINIYAZ ATINDAĞI
NÓKIS MÁMLEKETLIK PEDAGOGIKALÍQ INSTITUTÍ**

«TASTIYIQLAYMAN»

Ajiniyaz atındağı NMPI

rektori

B.Otemuratov

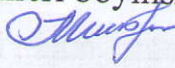
2023-jıl

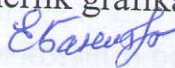
**KÁSIPLIK (DÓRETIWShILIK) IMTIXANLAR DÁSTÚRI HÁM
BAHALAW KRITERIYASÍ
(Kúndizgi hám sırtqı bólim ushın)**

**SÚWRETLEW ÓNERI (reñli súwret) hám SÍZÍW
pánleri**

**60111200 – «Súwretlew óneri hám injenerlik grafikası»
bakalavriat tálim baǵdarı ushın**

Dástúr Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı oqıw-metodikalıq Keńesinde kórip shıǵılǵan hám maqullanǵan. 2023-jıl 03-07 kúngi 8-sanlı májilis protokolı.

Dúziwshiler: NMPI “Súwretlew óneri hám injenerlik grafikası” kafedrası baslıǵı, kórkem óner ilimleri boyınsha filosofiya doktorı (PhD) G.Mambetkadirov

NMPI “Súwretlew óneri hám injenerlik grafikası” kafedrası docent B.Esboganova

Pikir bildiriwshiler: QMU“Arxitektura” kafedrası docenti X.Alyaminov

NMPI “Súwretlew óneri hám injenerlik grafikası” kafedrası assistant oqıtıwshısı S.Amaniyazov

I. Kirisiw

Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń “Respublika joqarı oqıw orınları bakalavriatına kiriw test sınaqların ótkeriw tártibin jetilistiriw haqqında”ǵı 2017- jıl 16-noyabrdegi PQ-3389-sanlı qararı hám Ministrler Kabinetiniń 2018-jıl 3- apreldegi “Joqarı oqıw orınlarına oqıwǵa qabıllaw tártibin jáne de jetilistiriw haqqında”ǵı 261-sanlı qararına muwapıq usı dástúr islep shıǵılǵan.

“60111200-Suwretlew óneri hám injenerlik grafikasi” bakalavriat tálim baǵdarı boyınsha kásiplik (dóretiwshilik) imtixan dastúri kásip-óner mektepleri hám de ulıwma orta bilim beriw mekteplerindegi Suwretlew óneri hám sızıw pánleri dástúri tiykarında dúzilgen bolıp, talabanlardıń ámeliy kónlikpe hám bilim tájriybelerin anıqlaw ushın arnalǵan. 60111200-“Suwretlew óneri hám injenerlik grafikasi” bakalavriat tálim baǵdarına hújjet tapsırǵan talabanlar kásiplik (dóretiwshilik) imtixanda súwretlew óneri hám injenerlik grafikasi tiykarı bolǵan **reńli súwret hám sızıw** pánlerinen ámeliy jumıs orınlap, ózleriniń bilimlerin kórsetib beredi. Orınlangan ámeliy jumıslar tastıyqlanǵan kriteriya tiykarında bahalanadı.

II. Pánniń maqseti hám wazıypaları

60111200-Suwretlew óneri hám injenerlik grafikasi bakalavriat tálim baǵdarı boyınsha oqıtıwshılar tayarlaw boyınsha kásiplik (dóretiwshilik) imtixanlar talabanlardıń **reńli súwret hám sızıw** pánlerinen teoriyalıq bilimlerin ámeliyatda qollay alıwı boyınsha ámeliy bilim kónlikpe hám tájriybelerin anıqlaw maqsetinde ótkeriledi.

Talabanlar qánigeliktiń tómendegi tiykarǵı pánlerinen ámeliy-dóretiwshilik, grafikalıq jumıslar orınlaydı:

1. **Súwretlew óneri (reńli súwret).** Natyurmort qoyılmasındaǵı buyımlardıń óz ara qatnası, hawa perspektivası hám reń nizamlıqları, kompozitsiyalıq dúzilisi, jaqtı hám saya túsiniqleri negizinde úy-ruzger buyımları, mıywe hám palız eginleri, gipsli geometriyalıq dene, tegis gezleme fonında ózine qarap qaǵaz formatında natyurmort súwretin akvarel boyawınan paydalanıp ámeliy jumıs orınlaw tájribelerin anıqlaw bolıp esaplanadı.

2. **Sızıw.** Quramında túyinlesiw elementleri bolǵan detal sızılmasın sızıw, buyımnıń berilgen eki proekciyasına tiykarlanıp jetispewshi proekciyasın tabıw, kerekli kesilmeleri menen aksonometriyasın qaǵaz formatında qálemde ámeliy jumıs orınlaw tájribelerin anıqlaw bolıp esaplanadı.

III. Abiturient bilimine qoyılatuǵın talaplar

1. Abiturientten **reńli súwret** páninen natyurmorttı qaǵazǵa durıs jaylastırıwı, gorizont sızıǵın durıs tabıwı, predmetlerdiń kólemi, óz ara qatnasın durıs tabıw, perspektiva nizamlıqlarına ámel qılıwı, saya hám jarıqlardı durıs anıqlay alıwı, akvarel boyawı texnikasınan durıs paydalanıwı, naturadaǵı buyım kólemelerin durıs sáwlelendiriwı, buyımlardaǵı saya hám jaqtılardı durıs anıqlawı, buyımlardıń fakturasın (gips, ılaydan islengen ıdıs, metall, gezleme hám taǵı basqalar) tabıwı qoyılǵan wazıypa tolıq orınlanıwı talap etiledi.

2. Abiturientdan sızıw páninen berilgen túyinlesiw orayın, túyinlesiw noqatların durıs tabıwı, túyinlesiwdi tegis tutastırıwı, berilgen eki proyeksiyanı durıs kóshiriwı, masshtabtı tuwrı tańlawı, jetispewshi proyeksiyanı durıs tabıwı,

kesilmelerdi tuwrı orınlawı, aksonometriyalıq proekciyasın kesilmeleri menen durıs orınlay alıwı, sızılmalarda sızıq túrlerine, ólshemler qoyıwda qağıydağa ámel qılıwı, sızılmalardı qağazğa durıs jaylastıra biliwi hám jumıstı sapalı orınlawı talap etiledi.

Abiturient keste boyınsha belgilengen kúnde hár bir pánge 3 astronomıyalıq saat (180 minut) waqıt dawamında grafikalıq jumıs orınladı. **Súwretlew óneri (reńli súwret)** hám **sızıw** pánleri boyınsha atqarılatuǵın jumıs qağazınıń ólshemi A3 formatda boladı.

Bul jumıslardı bahalaw tómendegi tártipte ámelge asırıladı: **Súwretlew óneri (reńli súwret)** páninen orınlangan jumısqa 10 soraw, **sızıw**dan 13 soraw qóyıladı jáne bul sorawlarğa sınav ótkeriwshi komissiya aǵzaları orınlangan jumıstıń kólemi hám sapasına qaray ball qóyadı. Hár bir pán boyınsha ballar vedomostı jazıladı hám ulıwmalastırıladı.

Usı baǵdarlarda kásiplik (dóretiwshilik) imtixanlar ushın qoyılatuǵın maksimal ball - 156 nı quraydı,

Súwretlew óneri (reńli súwret) - 78, 0 ball

Sızıw - 78, 0 ball

Reńli súwret

№	Sorawlar mazmunı	Tolıq juwap ushın ball
1	Natyurmort qağazğa durıs jaylastırılǵan	0-7 ge shekem
2	Gorizont sızıǵı durıs tabılǵan	0-7 ge shekem
3	Buyımlardıń o'z ara qatnası durıs tabılǵan	0-8 ge shekem
4	Hawa perspektivası nızamına ámel etilgen	0-8 ge shekem
5	Saya, jaqtı, refleks durıs tabılǵan	0-8 ge shekem
6	Akvarel boyaw texnikasınan durıs paydalanılǵan.	0-8 ge shekem
7	Naturada buyım kólemleri durıs sáwlelendirilgen	0-8 ge shekem
8	Buyımlardaǵı saya hám jaqtılıqlar durıs anıqlanǵan	0-8 ge shekem
9	Buyımlardıń fakturası (gips, sopol, metall, gezleme hám taǵı basqalar) tabılǵan	0-8 ge shekem
10	Qoyılǵan wazıypa tolıq orınlangan	0-8 ge shekem

Reńli súwret boyınsha abiturientlerdiń toplawı mumkin bolǵan maksimal ballardıń ulıwma muǵdarı – **78 ball**

Sızıw

№	Sorawlar mazmunı	Tolıq juwap ushın ball
1	Túyinlesiw orayı durıs tabılǵan	0-6 ǵa shekem
2	Túyinlesiw noqatları durıs tabılǵan	0-6 ǵa shekem
3	Túyinlesiw tegis tutastırılǵan	0-6 ǵa shekem
4	Túyinlesiw orınlawda geometriyalıq jasawlardıń durıs ámeliyatta qollanǵanlıǵı hám sızılmada saqlanǵanlıǵı	0-6 ǵa shekem

5	Berilgen eki proyeksiya tuwrı kóshirilgen, masshtab tuwrı tabılǵan	0-6 ǵa shekem
6	Jetispewshi proekciya durıs tabılǵan	0-6 ǵa shekem
7	Kesilmeler durıs orınlangan	0-6 ǵa shekem
8	Aksonometriyalıq proekciya durıs baslangan	0-6 ǵa shekem
9	Aksonometriyalıq proekciya juwmaqlangan	0-6 ǵa shekem
10	Aksonometriyada kesilme durıs orınlangan	0-6 ǵa shekem
11	Sızılmada sızıq túrlerine ámel etilgen	0-6 ǵa shekem
12	Ólshem qoyıw qaǵıydalarına ámel etilgen	0-6 ǵa shekem
13	Sızılmalar sızıw qaǵazına durıs jaylastırılǵan hám sapalı orınlangan	0-6 ǵa shekem

Sızıw boyınsha abituriyentlerdiń toplawı múmkin bolǵan maksimal ball - **78,0 ball**

V. Kásiplik (dóretiwshilik) imtixanlardı ótkeriw tártibi

60111200-Suwretlew óneri hám injenerlik grafikası bakalavriat tálim baǵdarına hújjet tapsırǵan abituriyent keste tiykarında belgilengen kúnde, hár bir pánen 3 astronomiyalıq saat waqıt dawamında sızıw páninen grafikalıq jumıs hám reńli súwret páninen natyurmort qoyılmasın orınlaydı. Qabıllaw komissiyası tárepinen qalıplestirilgen toparlar 20-30 abituriyentlerden ibarat bolıp, kásiplik (dóretiwshilik) imtixan toparlar boyınsha ótkeriledi. Kásiplik (dóretiwshilik) imtixan reńli súwret páninen molbert hám planshetler menen úskenelengen bólmelerde hám de sızıw páninen stol-stul menen úskenelengen bólmelerde ótkeriledi.

Súwretlwr óneri (reńli súwret). Súwretlew óneri teoriyası tiykarında natyurmorttıń óz ara qatnası, hawa perspektivası nızamlıqları, kompozitsiyalıq dúzilisi, jariq hám saya túsiniqleri negizinde gipsli geometriyalıq dene, úy-ruwzger buyımları, mıywe hám palız eginleriler reńli gezleme fonında ózine qarap súwreti reńde orınlanadı.

Sızıw. Sızıw pánindegi wazıypalar ÓzMStǵa ámel etken halda orınlanadı. Quramında túyinlseiw elementleri bolǵan detal sızılmasın sızıw, buyımnıń berilgen eki proyeksiyasına tiykarınan jetispewshi proyeksiyasın tabıw, kerekli kesilmeleri menen aksonometriyasın qaǵaz formatında qálemde ámeliy jumıs orınlaw tájribelerin anıqlaydı.

Orınlangan jumislardı bahalaw tómendegi tártipte ámelge asırıladı: **reńli súwret** páni boyınsha jumıs tolıq hám tuwrı orınlangan bolsa, bahalaw kriteriyasına sáykes túrde 0 balldan, 7 (8) ballǵa shekem, **sızıw** páninen jumıs tolıq hám tuwrı orınlangan bolsa, bahalaw kriteriyasına sáykes 0 balldan 6 (altı) ballǵa shekem belgilenedi.

Pán boyınsha sınaq ótkeriwshi komissiya aǵzalarınan shólkemlestiriledi hám olar usı tálim baǵdarına kadrlar tayarlawshı kafedra professor-oqıtıwshıları quramınan qamtıp alınadı.

VI. Apellyaciya tártibi

Abiturientler tárepinen kásiplik (dóretiwshilik) imtíxan nátiyjeleri boyınsha institut qabıllaw komissiyasınıń apellyaciyalar menen islew komissiyasına nátiyjeler daǵaza etilgen kúnnen baslap 24 saat dawamında múrajáát etiwi múmkin.

Múrajáát mazmunında tek ǵana óziniń balları haqqında bolsa qabıl etiledi, biraq basqa abiturientler haqqında jazılǵan dawa arzaları qabıl etilmeydi.

КАСИПЛИК ОҚОРЕТИШШИЛИК) ИМТИХАН НАТИЖЕЛЕРИ БОЙНША

БАРАЛАВ КРИТЕРИЙЛАРИ

(Кандидаттің намі мен тап бөлімі үшін)

СУВРЕТЛЕВ (ОНЕР) (рәсім сәуірәсі) һәм СУЗЛАВ

қарары

60111200 — Сәуіреллеу өнері қан мен таптық графикасы

бақалауына тікелей бағдары есеп